

Пульс школы

Мәктәп пульсы

№1

Сентябрь 2018 г.

С днём знаний!

*Вот и осени дыхание,
Новый лист календаря.
Снова наступил День знаний —
Главный праздник сентября!*

*Ты с хорошим настроением
В школу каждый день иди.
На любой вопрос решение
Сможешь ты тогда найти!*

*И с любой задачей школьной,
Знаем, справишься шутя.
Радуйся годам веселым,
Они быстро пролетят!*

С уважением, редколлегия газеты!

*Что может быть важнее людей, которые знают так
много об этой жизни, обладают мудростью, опытом,*

Дорогие люди Земли!

Сердечно поздравляем Вас с днем пожилых!

Будьте всегда одарены заботой, уважением, пониманием не только близких, но и окружающих людей. Пусть в душе живет гармония, а в сердце поют соловьи. Пусть будет время и повод для любимых дел, отдыха и наслаждения жизнью.

Пусть родные любят и почитают вас!

Интересно знать!

- ◆ Улитка спит 3 года.
- ◆ Самая сильная мышца в теле – язык.
- ◆ Тигры имеют полосатую кожу, а не только полосатый мех.
- ◆ У морской звезды нет мозга.
- ◆ Гигантский кальмар имеет самый большой глаз в мире.
- ◆ Кожа белого медведя черная. Его мех не белый, а прозрачный.
- ◆ Глаз у страуса больше, чем его мозг.

В этом выпуске:

«Болгар - Туган тел» аланы	2
“Без - Тукай оныклары!” чатырлы аланы	3
Феодосиядәге диңгез буенда ял иттек...	4
Жәенне ничек уздырдың?	4
“Безопасная железная дорога”	5
Кросс Татарстана	5

«Болгар - Туган тел» аланы

“Сезнең килүегез кояшыны да елмаерга мәҗбур итте. Көләч йөзләрегез белән елмаеп, барлык бәйгеләрдә актив катнашсагыз, һава торышы да сезгә эссе жәйге көннәрен бүләк итәр!”, - шундый матур теләкләр белән ачылыш тантанасы башланып китте.

Чыннан да, барысы да безнең үзезбездән генә тора икән: безне кояш кыздырды, ә без Болгар жирлеген кыздырдык! Әлеге онытылмас мизгелләр белән сезнең белән дә уртаклашасыбыз килә.

«Болгар - Туган тел» аланы - ул татар теле мохитендә яшәү генә түгел, ә тагын тел байлыгын арттыру, аның мөмкинлекләрен ачу да. Быел изге Болгар жирлеге 500 артык иң текә һәм сәләтле яшләр өчен күңел ачу майданчыгы буларак хезмәт итте.

- «Болгар - Туган тел» - ул чын татарлар дөнъясы. Биредә татар телен, әдәбиятын яраткан, аның үсеше һәм камилләшүе турында кызыксынган, кайгырган балалар жыелган. Шулар балаларга бер-берсе белән аралашырга мөмкинлек бирү – форуммыбызның төп максатларының берсе. Шушы ун көн эчендә сәлкешләр кызыклы остазлар, экспертлар белән очрашып, төрле чараларда актив катнаштылар. Бөек Болгарның шифалы һавасын-

нан, назлы кояшыннан энергия туплап, ел дөвамында аны файдаланып башкаларны да илһамландырырга язсын сезгә! – дип теләде “Сәләт” фондының башкарма директоры Тимур абый Сөләйманов.

«Болгар - Туган тел» аланыны жир шарының барлык сәләтле балаларын үзенә жыйган. Әлбәттә, күбесе Татарстаннан, ләкин араларында башка регионнардан килүчеләр дә шактый. Алар белән дә әңгәмә корырга булдык. Киров өлкәсеннән килгән Әдилә Зыятдинова:

Мин татар әдәбияты олимпиадасыннан беренче урын яуладым. Нәкъ әлеге жиңүем мине “Болгар - Туган тел” аланына алып килде дә инде. Мин Әлмәт шәһәрәндәге “Дуслык” һәм бүтән ял итү лагерьларында булдым. Монда иң тәҗрибәле укытучылар, шәп атмосфера, кызыклы кичке чаралар уза. Биредә үткәрелүче дәрәсләр, остаханәләр дә бик үзәнчәлекле алып барыла. Киләсе елга да бирегә килермен дип ышанып калам!

“Болгар - Туган тел” аланында катнашырга миңа укытучым тәкъдим итте. Дуслымның да әлеге проектта катнашканы бар. Ул миңа бу турыда шулар кадәр

мавыктыргыч итеп сөйләде, хәтта үземнең дә монда киләсем килде. Интернетта төрле видеолар, фотолар күргәч, кызыксынуым тагын да арта төште. Тиздән мин монда килер өчен гариза да тутырып куйдым, - дип көлә Казаннан килүче Алсу Мирғалимова.

Мин әлеге аланнда инде 5 ел рәттән ял итәм. Монда беренче килүемне дә бик яхшы хәтерлим. Ул чакта миңа мәктәптән катнашырга тәкъдим ителәр. Шуннан соң мин Сәләт дөнъясына тулысынча диярлек чумдым: Сәләт-Самара аланында, күпсанлы форумнарда, семинарларда актив катнаша башладым. Әгәр яшь чикләүләре дә булмаса, мин монда әле күп еллар дәверендә килеп күңел ачыр идем, - дип уртаклашты Самарадан килгән сәлкеш Виктория Шамшуидинова.

“Болгар - Туган Тел” форумы инде бишенче ел рәттән уздырыла. Быел аланның беренче юбилее! Ә бу әле башы гына дип ышанып калабыз. Дуслым, әгәр синәң дә киләсе жәеңне мәңгегә онытылмаслык вакыйгалар белән бизисең килә икән, безгә кушыл!

Рүзәл ШӘРИПОВ,
9Б сыйныфы

“Без - Тукай оныклары!” чатырлы аланы

Быелгы ждйге ялым «Без - Тукай оныклары» чатырлы аланда күңел ачу белән истә калды. Күп кенә бдйгелрдә актив катнашып, күп көч түгеп укыганнан соң менә дигән ял булды бу!

Әлеге алан өченче ел рәттән Арча районы Яңа Кырлай авылында уздырылып килә. Быел да биредә Башкортстаннан, Киров, Оренбург өлкәләреннән, Мари Иленнән, Татарстанның төрле районнарыннан 200 сәләтле бала жыелды.

«Без - Тукай оныклары» аланы - татар теле мохи-тендә яшәү генә түгел, аның мөмкинлекләрен ачу да. Без, татар телен, әдәбиятын яраткан, аның үсеше һәм камилләшүе турында кызыксынган, кайгырткан балалар, үзөбезне Тукай оныклары дип горурланып атый алабыз!

Ялыбызны оештыручылар безгә бик кызыклы программа әзерләгәннәр. Һәркем үз күңеленә якин булган юнәлештә шөгылләнә алды. Әйтик, фолжклор, бию,

музыка уен коралларында уйнау, рәсем ясау, тубәтәй, калфак чигү. Мондагы тормыш осталык дәресләре белән генә тәмамланмый әле. Кызыклы чаралар, ара-

дуслар! Әйдәгез, рәхәтләнеп ял итик, күңел ачык, жырлык, биик. Табигать бүләк иткән матур, ямьле жәйнең кадерен белик!

Позитив һәм креатив яшьләр -

лашулар, күңелле кичәләр, төрле бдйгеләр белән аралашып барды. Язучылар Вакыйф Нуриев, Камил Кәримов, “Салават күперә” газетасыннан Гөлназ Ярмеева, Алисә Дмитриева, татар радиостанци-яләр чөлтәрәннән Айваз Садыров, Рамил Шәрәфиев, “Татар радиосы” алып баручысы Әбри Хәбриев белән очрашу безгә аеруча ошады. Шулай ук без Кушлавич авылы, Габдулла Тукай музеена экскурси-ялэргә бардык.

«Без - Тукай оныклары» аланында гына шәп атмосфера, кызыклы кичке чаралар, иң тәжрибәле укытучылар жыелган. Биредә узучы дәресләр, остаханәләр бик үзенчәлекле һәм кызыклы булды.

- Әгәр дә сез смена дәвамында үзегезне бәхетле хис итәсез икән, бу безнең өчен иң зур бәхет һәм чын ләззәт! Ераклардан агылып килгәнәгез өчен рәхмәт сезгә,

аланның чын дуслары! Кырлайның шифалы һавасыннан, назлы кояшыннан ел дәвамына житәрлек көч туплап, аны файдаланып, башкаларны да илһамландырырга язсын сезгә! - диде оештыручылар.

Бу шулай булды да: соры көннәрне кояшың назлы елмаюы алыштырды. Ул безгә көләч йөзе белән елмаеп, безнең күңелләренә күтәрде.

Кыскасы, «Без - Тукай оныклары» аланы бер атна дәвамында татар теле мохитендә яшәтте, тел байлыгын арттырды, дуслаштырды. Иң сәләтле яшьләр өчен күңел ачу майданчыгы буларак хезмәт итте. Әгәр киләсе жәенне дә мәнәггә онытылмаслык вакыйгалар белән бизисең килә икән, безгә кушыл! Киләсе жәйдә очрашканга кадәр!

Ралинә
МӨХӘММӘТГАЛИЕВА,
4Б сыйныф

Синең дә үзеңнең иҗат җимешләреңне мәктәп газетасы битләрендә күрәсең киләме?
Алайса «Яшь журналист» түгәрәгенә язылырга ашык!
Ә әлеге үзләрен бу юналештә сынаучы беренче карлыгачларыбызның
язмаларын сезнең хөкемгә тәкъдим итәбез.

Феодосиядәге дингез буенда ял иттек...

Мин бик зур сабырлык белән көттем каникулны. Ниһаять, килеп җитте ул. Бу жәйдә күнелгә ошаган тәэсирләр күп булды. Башта үзезнең бакчада бик тырышып эшләдем. Чөгендер, кишер, суган, кыяр чүпләрен утадым. Кич белән телевизор карадым, китап укыдым.

Аннары без ял итәргә Казанга киттек. Көндөләрен, туганнар эштә булганда, балаларын караштык, ә кичләрен Казанның матурлыгын карарга

чыктык. Паркларга бардык, Бауман урамында йөрдек.

Бу жәйдә без әле гаиләбез белән Крымга бардык. Табигатьнең матурлыгына сокландык.

Андагы очсыз-кырыйсыз басуларда сап-сары симәнке һәм карбыз үскән күрәп сокландык. Виноград басуларын күрәп исебез китте. Юлның ике ягында да матур, биек таулар. Феодосиядәге дингез буенда ял иттек, коендык. Ялта, Севостопль,

Коктебель шәһәрндә экскурсиядә булдык. Миңа Ялтадагы карлыгач оясы дигән замок бик ошады. Минем бу жәем бик күнелле үтте. Хәзер яна көчләр жыеп укырга тырышабыз.

Карина ЖАМАЛИЕВА,

Жәенне ничек уздырдың?

Камилла МИФТАХОВА:

Табигатьнең иң матур айлары жәй айларына туры килә, һәм безнең иң озын каникул да шул вакытта була. Әй күнелле дә инде жәй көне авылда! Иртән сандугачлар сайравына, этәч кычкыруына уянып китәсең. Урамга чыгасың һәм кояш нурларына чумасың. Ул сине үз кочагына алган кебек була. Ә нинди генә чәчәкләр үсми: зәңгәре дә, сарысы да, кызылы да. Һәркайсы үзенә күрә матур! Жәй көне авылда эш куп була. Мин әнигә бакчада чүп утарга, жиләк, карлыган кыярга булыштым, бозауларга печән жыеп бирә идем.

Һаман эш кенә эшләмәдек, ял да иттек. Казанга бардык, анда Бауман урамы буенча йөрдек, Кабан күлендә катамаранда йөздөк, зоопаркка бардык. Жәйнең актык аенда мин беренче тапкыр “Патриот” дигән лагерга бардым. Без анда хәрби эзерлек үттек, автомат

сүтеп кыярга өйрәндөк, төрле ярышлар уткәрдек. Ә кич белән дискотекага бардык. Бик күнелле ял иттек. Миңа бу жәйге каникул бик ошады!

Ислам МИНГАЗОВ:

Озын уку елыннан соң сагынып көткән каникуллар китеп җитте. Жәйнең беренче көнен озак итеп йоклармын дигән план барып чыкмады. Тиешле вакыт җитүгә күз шардай ачылды. Каникулның беренче көне шулай башланып китте. Жәйге ритмга бик тиз ияләндөк. Жылы елга суларында коендык, тәмле жиләкләрен ашадык, зур-зур балыклар да тоттык.

Авылда әби белән бабайга бетмәс эшләрдә булыштык.

Жәйнең иң истәлекле көне - ул минем туган көн. Ул көнне мин тизйөрешле велосипедка ия булдым. Ямьле жәй, шул велосипедта йөргән кебек үтте дә китте. Инде киләсе

жәйне көтәбез!

Ислам Минһажев

Менә инде көтеп алган жәйге каникуллар җитте! Табигатьнең матурлыгына сокланмыйча карап булмый! Нинди матур күк астында яшибез, дуслар! Эзрәк көн үтешләре турында сөйләп китим әле...

Жәйнең беренче көннәреннән үк жылы суларда коенырга хыялланган идем, ләкин табигать безгә болытлы, күнелсез көннәр тәкъдим итте. Әмма ай урталарына кояш ямь олаште, һәм без рәхәтләнеп су коендык.

Сез : “Кая су коендың?” – дигән сорау белән бирелгәнсездер. Әби янына авылга кайттым дип жавап кайтарырмын!

Дөресен генә әйткәндә, кире кайтасым да килмәде. Ләкин әни кызыктыра белә, Казанга, “Кырлай” паркына барабыз дигәч, букчаларымны бер мизгелдә тутырдым да, озакланмыйча юлга чыктык.

5Б сыныфы укучылары

Лента новостей

С 27 августа по 27 сентября объявлен месячник “Безопасная железная дорога” по предупреждению транспортных происшествий с несовершеннолетними в зоне движения поездов.

В рамках этого мероприятия сотрудники Арского вокзала провели беседы с детскими и напомнили о правилах безопасности вблизи железных дорог.

15 сентября в Арске прошел “Кросс Татарстана – 2018”, направленный на популяризацию спортивно-массовых мероприятий в районе, пропаганде здорового образа жизни, вовлечение населения в активные занятия физкультурой и спортом.

В забеге принимали участие, как учащиеся общеобразовательных школ, так и все желающие. Позднее подвелись итоги. Среди победителей и призеров есть и ученики нашей школы.

Киләсе санда...

Хәрби эзерлек буенча дәресләрдә син нәрсәләргә өйрәндең?

- Бу сорауга мин сәгатъләр буе җавап кайтара алам. Ин мөһимнәрен генә әйтәп китим: туган илеңне яратырга, өлкәннәргә, нәни дусларыбызга карата дустанә мөнәсәбәт белән карарга, физик күнегүләренң иң авырларын да дәрәс итеп үтәргә өйрәндем. Хәзер командабыз белән беренче медицина ярдәме күрсәтә, автоматны сүтәп җыя, бердәм команда булып стройда йөри беләбез. Күптәннән бирле автоматтан атарга өйрәнәсе килә иде. Юнармия хәрәкәте миңа шушы хыялымны чыңга ашырырга ярдәм итте. Башта куллар да калтырады, мишеньга элгә алмыйча жафа чигеп, жиргә дә аткалаган чаклар булды. Ә хәзер исә...

кулга автомат кына тоттырсыннар! Баш өстендәге алмага да эләктерә алам! Боларның барысына да без хәрби эзерлек буенча дәресләр үткәрүче укытучыбыз Илдус Аскарар ярдәме белән ирештек...

(Дәвамь бар)

Редактор   учитель татарского языка и литературы Ибраева Р.Х.

Дизайнер - верстальщик

Рузаль Шарипов

Фотокорреспондент

Диана Галимова

Корректор

Данил Степанов

Редколлегия

Алия Хабирова

Гузель Насибуллина

Адрес: ул. Мостовая, дом 15

Сайт школы <https://edu.tatar.ru/arsk/sch2>

